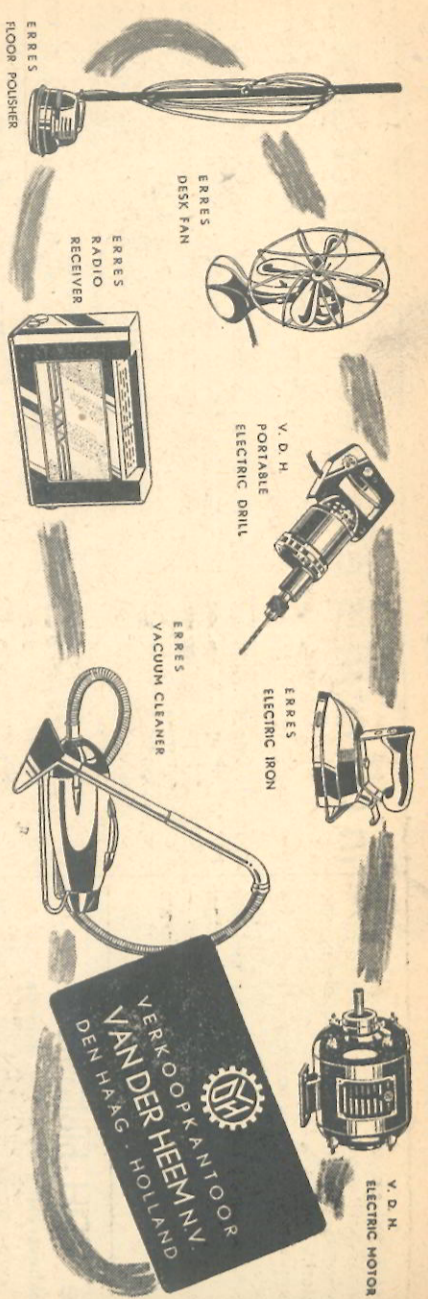

WEEKLIJKS NIEUWSBLAD VOOR HET PERSONEEL - VAN DER HEEM N.V. DEN HAAG - HOLLAND
 Radiofabriek: Maanweg - Den Haag
 Stofzuigerfabriek: Abstederdijk - Utrecht
 Rijwielafabriek: Laakweg - Den Haag
 Verkoopkantoor: Maanweg - Den Haag

Onze producten in het buitenland

Radio toestellen, stofzuigers, strijkijzers, handboormachines, ventilatoren en zelfrijvers, worden in grote aantallen naar het buitenland verkocht. Zo kweken wij deviezen — voor Nederland, voor ons volk.

Vergadering Directie - Kern Den Haag

- In de Directie-Kern vergadering van 30 Jan. j.l. werden de volgende punten besproken.
- De moeilijkheden in de „houtleugel“ werden zeer uitvoerig besproken.
- De vacantieregeling voor urlonners definitief vastgesteld.
- Van gedachten gewisseld over de datum van de fabrieksvacantie.
- De classificatie van enkele leden van het personeel van de Kroon is op verzoek van de Kern herzien.
- De agenda voor lezingen, excursies e.d. voor het eerste halfjaar van 1947 werd vastgelegd.
- De Directie deelde mede, welke regeling zal worden getroffen bij de geboorte van een oranjelelf.
- Het contact met de fabriekstraad te Utrecht zal plaats vinden, indien van een normale bezetting van deze fabriek kan worden gesproken.
- De voorziening van kleding en schoenstel van het personeel vormde een punt van bespreking.
- Eénmaal per 2 maanden zal een vergadering plaats vinden van de Directie en de Kern met een gedeelte van het personeel.
- Hr. Kuiper zal in de gelegenheid worden gesteld de vergaderingen van de arbeidsclassificatiecommissie bij te wonen.

H.I.V.O. Agenda

- 9 Februari: Filmvoorstelling „Grazige weiden“ in het Gebouw v. K. en W.
- 12 Februari: Eerste paedagogisch concert door het Residentie-orkest.
- 23 Februari: Muziektheater in het City-theater m. m. v. Co. v. d. Beek (cello) en Theo v. d. Pas (piano).
- 16 Maart: Operaconcert in het Gebouw v. Kunst en Wetenschappen.
- 23 Maart: Kunstochend in het City-theater. Max Croiset draagt voor: Muzen en Mensen van John Steinbeck.
- 26 Maart: Tweede paedagogisch concert door het Residentie-orkest.

FAKKELACTIE

Vrijdagavond 14 Februari a.s. te 8 uur en Zaterdagmiddag 15 Februari a.s. te 12.30 uur
FILMVOORSTELLING
 in de zaal van de fabriek
 Maanweg
PAUZE:
NEDERLAND

Deze film, uitgebracht door de N.V. Haghefilm, geeft een beeld van Nederland, zoals het was (en zoals het door ons aller inspanning zo snel mogelijk weer moet worden).
Na de pauze de Kleurspeelfilm: SPOT NIET MET SPOKEN
 (Blythe spirit).

Voor de voorstelling op Zaterdagmiddag heeft het buiten Den Haag woonachtige personeel voorrang. Kaarten gratis verkrijgbaar tijdens de pauze in wachtkamer Medische Dienst (Benedenhal).
 Maandag: voor personeel uit Rotterdam, Leiden, Gouda e.d.
 Dinsdag: voor het overige personeel. Voor zover plaats aanwezig kan ieder lid van het personeel één familied lid introduceren.

Gebruik zaal en kleine cantine

De laatste tijd en naar het zich laat aanzien zal dit ook in de toekomst zo zijn, wordt de filmzaal en de kleine cantine veelvuldig gebruikt voor het houden van bijeenkomsten en vergaderingen, zowel tijdens als na werktijd.
 Het is niet onmogelijk, dat dit moeilijkheden geeft, b.v. door dat verschillende mensen de filmzaal of de cantine tegelijkertijd zouden willen gebruiken.
 Derhalve moet met ingang van heden: 1. Met Hr. Caron overleg worden gespleed wanneer de filmzaal of cantine kan worden gebruikt. Dit geldt niet alleen voor bijeenkomsten na werktijd maar ook voor bijeenkomsten gedurende werktijd.
 2. Aan Hr. Westveer een opgave worden gedaan betreffende soort bijeenkomst en programma, nadat van Hr. Caron toezegging voor het gebruik verkregen is. Overleg met Hr. Caron en opgave aan Hr. Westveer moet zo vroeg mogelijk plaats vinden.

Ontwikkelingsavond op 21 Febr. a.s.

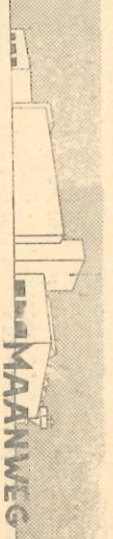
Zij die wensen deel te nemen aan de ontwikkelingsavond op 21 Februari a.s. in de recreatiezaal van de fabriek, worden verzocht hiervan opgave te doen bij den portier. Introductie is toegestaan, doch moet eveneens worden opgegeven.

DE BARRE WINTER...

Degene die vaststelde dat onze weg Maanweg zou heien, heeft dat wellicht gedaan op een zwoele zomeravond toen de eerste sterren aan een fluwelig blauwe lucht begonnen te verschijnen.
 Zulke zeldzame avonden zijn zeker in staat de nuchtere gedachtingang van een weinig emotionelen Hollander om te schakelen naar de ijle ruimte waarin onze aardbol ronddraait. De planeten hadden nog geen plaats gevonden in het Haagse stralenplan — nu kwamen zij er: zon, maan en sterren, Saturnus, Jupiter, Mercurius, Orion en de Tweeling Castor en Pollux.
 Het zijn welluidende namen, ongetwijfeld. Wellicht doen zij ons op koude winteravonden een beetje vertrouwd omhoog blikken. Had de mijnheer die deze namen bedacht zich naar de Maanweg gewaagd in de tweede week van Februari 1947, hij zou tot andere gedachten gekomen zijn. De Noord-ooster die men dan pal tegen heeft, had ook hem het laatste beetje warmte uit oren en handen geblazen en hem verkild tot op het merg. Wekentlang is het op de Maanweg nu al bitter koud, voor het gevoel nog kouder dan elders in de stad en de gladheid, die daar nu nog bijgekomen is, maakt onze verbaasde volkomen onberispbaar. Dan overwegen wij dat onze naamgever implaats van een boekje over cosmographie beter had kunnen lezen „De overwintering op Nova Zembla“ van Tollens. — „hier heeft de winterorst zijn ziele opgeslagen.“ — Wellicht hadden wij hier dan meer toepasselijke namen gekregen als: Nova Zemblaweg, Spitsbergenstraat, Ijszeeplein en Poolweg. Hetgeen de koude intussen niet zou verminderen. Een troost is onze fabriek, die als een lokkend bakken de zekerheid van warmte en behaaglijkheid biedt en die ons doet verhangen naar het ogenblik dat de weldadige warmte van de hal ons als een dikke wollen deken koestert.

Wordt het LENTEE?

HET SCHIJNT NIU TOCH MENENS TE WORDEN. Men luistert dat de lente in aantocht is, de prijslenente wel te verstaan. Er komt onmiskenbaar een eind aan de steeds stijgende prijzen, ook in ons land, al was de index voor de groothandelsprijzen in November nog 264, ten opzichte van 1938, en 4 punten hoger dan de voorafgaande maand. Dat wil dus zeggen, dat alles ruim 2 1/2 maal zo duur is als voor de oorlog.
 Gelukkig maar dat het lente wordt, want juist die voortdurende prijsstijgingen bellemen een economisch herstel in hoge mate. Frankrijk heeft de hele wereld verbaasd door de prijsverlaging van 5% voor alle artikelen; in Maart komt de tweede algehele prijsverlaging van 5%. Hoewel die 10% niet veel zoden aan de dijk zet in een land, waar alles 7 1/2 maal zo duur is als voor de oorlog, is de morele uitwerking als prijsverlaging niet te onderschatten.
 In Amerika heeft Ford besloten de prijzen van zijn wagens met 15 tot 50 dollar te verlagen, ondanks het feit, dat hij niet met winst werkt. Ford doet dit om de automobielmarkt en daarmee de gehele Amerikaanse goedermarkt te dwingen een eind te maken aan de prijsstijgingen.

Doorlopen, alstublieft ook op de gele tram

Het verhaal van conducteurs op tram- en trein, waarin zij de menigte verzoeken naar binnen door te lopen en de zichtbaar aantrekkelijke (maar waarschijnlijk thans wel wat frisse) balkons te onttruimen, wordt zo langzamerhand afgezaagd.
 Dat wij hier in ons huis-blad nu dezelfde trom moeten gaan roeren is dus verre van aangenam.

De gang van zaken bij de extra tram is echter zo, dat ettelijke werknemers niet meer mee kunnen en evenzovele met levensgevaar op alle beschikbare treeplanken de reis meemaken, terwijl er in de looppaden van de wagens nog ruimte genoeg is om zelfs te „swingen“.
 Wist U, dat dit gebrek aan medewerking vele forensen 3 kwartier à een uur later doet thuiskomen? Dat vele Hageenaar hierdoor 30 tot 45 minuten in de kou moeten staan? (En heeft U zich wel eens afgevraagd hoe Uw stemming zou zijn als U niet meer mee kon omdat een lege wagen aan voor- en achterzijde verstopt was?)
 Wij rekenen ook hier weer op aller zo-gewaardeerde medewerking.

De ontroude Koning Klant herneemt zijn rechten

In ons land zijn er ook leneboden: de onmisbare prijsdalingen op veilingen, denk maar aan de bonjussen, de mededelingen van winkeliers dat het publiek kritisch wordt en niet meer in het wilde weg koopt. Men is kieskeuriger geworden en dit zal toenemen, maar mate er meer te koop komt en de prijzen dan onlaaggaan. De klant die als koning onttrond was komt zijn plaats weer opeisen. De Engelsen zeggen, dat wij dan van een „sellers“ markt overgaan op een buyers' market, met andere woorden: niet de verkoper, doch de koper geeft de toon aan.
 Hoort U het, de koper geeft de toon straks weer aan. Het publiek niet alleen in Nederland, doch in heel Europa, in heel de wereld wordt weer kritisch. De eerste behoefte is kwaliteit en prijs.

Het moge ons tot voldoening strekken, dat wij met de kwaliteit nooit een loope hebben genomen, zelfs niet in de tijd van grootste schaarste, het zij ons een aansporing die koers te blijven sturen. Kwaliteit voor alles. Doch dat is nog niet voldoende: de prijs speelt ook een belangrijke rol, zeker op buitenlandse markten, waar wij reeds nu, doch straks nog meer zullen moeten concurreren. En wij zullen dat kunnen doen, als wij allen beseffen, dat wij gaandeweg weer terugkeren naar de verhoudingen van vroeger, toen men de Erres producten kocht omdat ze aantrekkelijk waren door prijs en kwaliteit en hier ons naar richten.

Examen typen V. v. L.

Voor het examen typen V. v. L. dat onlangs gehouden werd, slaagden de dames:
 D. Ekelenberg — Voorcalculatie.
 W. Schoenmaker — Inkoop.
 J. Helmers — Bibliotheek.
 T. v. Schaick — Correspondentie.

Burgerlijke Stand.

Geboren:
 Elisabeth Maria, dochter van H. J. Nieuwenhuizen, afdeling Melalwaren, op 3-2-1947.
 Evert, zoon van E. Vrije, afdeling Huissvetting, op 8-2-1947.

Sluiten branddeuren.

Het is vorige week voorgekomen, dat de branddeuren op de vierde verdieping (houtpitoon) die gesloten waren, door de spanjot zijn gedrukt en zo werden geopend. Ieder weet dat dit verboden is, de overtreder ook. Resultaat: een dag geschorscht.

C. J. M. H. Pijak van de Bedrijfschool behaalde het bokskampioenschap van de provincie Zuid Holland 3e Klasse, vetgewicht.

Indrukken uit de Engelse lichte industrie

Na-oorlogse problemen

door J. J. MOERKERK

Enige tijd geleden hebben wij van de Engelse regering een uitnodiging gekregen om uit persoonlijke waarnemingen een indruk te krijgen van de lichte industrie. Hiertoe had de Voorlichtingsdienst van het Foreign Office een tocht georganiseerd naar fabrieken in Londen, Liverpool, Shetfield, Birmingham, Derby en het zo geteisterde Coventry.

In tegenstelling met ons bezoek aan Siemens te Berlin in 1939, waar wij ons bekleedde gevelden en overal op onze woorden moesten passen, ademden wij in Engeland volkomen vrij. Wij waren vrij om te vragen, wat wij wilden; men verheelde ons de moeilijkheden helemaal niet. Engeland staat er in verschillende opzichten net zo ongelukkig voor als wij. En in het besef, dat men voor dezelfde problemen staat, valt het spreken ook zoveel te gemakkelijker.

Gebrek aan personeel.

Men vraagt zich af hoe het ter wereld mogelijk is, dat men in hetzelfde Engeland, dat een oorlogsproductie had, tweemaal zo groot als de vredeproductie in 1939, nu kan klagen over een tekort aan werkrachten. Hier spelen natuurlijk tal van factoren een rol. Om te beginnen was in de oorlog iedere werkracht gemobiliseerd en zodoende werkten er in de fabrieken veel vrouwen en meisjes. Nu het met de oorlogsproductie uit is, zijn de laatste voor het merendeel naar haar haardsteden teruggekeerd. Dat is op zichzelf nu niet zo heel erg, want de vredeproductie moet uiteraard toch minder zijn dan die in oorlogstijd. Maar er is daar, net als bij ons, iets in de mensen veranderd. Dit is geen wonder, als men even bedenkt, hoeveel duizenden jonge mannen daar een jaar of zes militair leven achter de rug hebben met een grote vrijheid en ongebondenheid. Die voelen er nu na hun demobilisatie niets meer voor om als mijnwerker weer eens onder de grond te kruipen of als textielarbeider dag in, dag uit achter een weefgetouw te staan. De „dirty jobs“, de vuile banen, zoals ook in een gietij, laten zij liever aan een ander over. Veel fabrieksarbeiders met een technische inslag zijn bij een of ander technisch onderdeel van leger, vloot of luchtmacht terecht gekomen. Maar dat werk hebben zij nu net niet in de fabriek nodig. Deze verget iets anders en daar staan op het ogenblik hun handen niet meer naar. Zij moeten ongeschouwd worden en dat valt natuurlijk voor de ouderen niet mee. Dan zijn er jonge

Een bedrijf dat met het onze te vergelijken is. Montageafdeling van een telefoonfabriek te Liverpool.

lui, die voor de oorlog een of ander zeer kleine betrekking hadden, hetzij op kantoor of in de fabriek, maar die het in dienst een eind hebben gebracht. Kan men zulke mensen nu maar weer op hun oude, ondergeschikte plaats terugzeten? Maar voor een leidende functie in het burgerleven zijn zij niet bekwaam genoeg, ziedaar enkele problemen, die niet zo gemakkelijk een oplossing vinden. En toch moet die gevonden worden, want in Engeland hangt overal in de industrie het bordje „exporteren“ uit. Maar om te kunnen exporteren moet men produceren, dus mensen en grondstoffen hebben, nog afgezien van de technische uitlag.

Wat dit laatste betreft zij opgemerkt, dat men in de oorlogstijd weinig gelegenheid heeft gehad om machineparken te gaan vernieuwen. Weliswaar is dit hier en daar het geval geweest; wij herinneren ons een bezoek aan een fabriek van kalibers, waar men zelf zo goed als alle banken en andere werktuigen had gemaakt en die er uit zag als de nieuwe centerloze slijpmachine en de coördinatieboormachine van — Van der Heem N.V. I. Bommschade aan fabrieken, voor zover wij die hebben bezocht, is hersteld.

Het oorlogswerk was in hoofdzaak massafabrieken. Alle werk werd zodanig ontleed, dat de onderdelen stuk voor stuk door niet geschoolde arbeiders kon worden vervaardigd. Zodoende liep het, maar nu er weer overgeschakeld moet worden op vredeproductie, waarbij de afnemers allerlei eisen gaan stellen en de producten ook van een heel andere aard zijn geworden, zie, nu komen de moeilijkheden. Just door de heel andere eisen, die thans de diverse vredeproducten vragen, komt het op vakbekwaamheid aan, die in de Engelse industrie steeds zo hoog is gewaardeerd. Maar bekende vaklieden stampen men niet uit de grond!

Tenslotte nog iets over de nivellering. Wij mogen hier te lande minister Liefdevelijk aankijken vanwege zijn belastingschool, die hij naar een ieder gevoelen veel te stijf aandrukt, zijn Engelse collega kent dat kunstje ook en misschien nog veel beter! De successiebelastingen zijn zo hoog, dat de grote landgoederen, langzaam maar zeker van de

kaart verdwijnen om verkaveld te worden, want bijna geen familie is meer in staat, er een dergelijk grondbezit op na te houden. De dagen van Dickens, wat de arbeiders betreft, zijn allang voorbij. In de fabrieken zijn kantoorpersoneel en arbeiders naar elkaar toe gegroeid. Het fabrieksmeisje is niet meer wat het vroeger was, een schamel gekleed en slecht gevoed stuk menselijke machine, die van vroeg tot laat vaak onder de slechtste hygiënische omstandigheden haar monofoon werk verrichtte, evenmin als de arbeiders met een gescheurd blauw boezeroen, vet en vies achter hun banken staan.

Wanneer de meisjes haar schort uittrekken — sommigen ook haar handschoenen — zijn haarscherpe dames, keurig gekapt en goed gekleed. Men behoeft haar zelfs geen twee Langs de fabrieken. Van een man even bedenkt, dat in de lichte metaalverwerkende industrie in 1940 circa 1,5 miljoen mensen waaronder ongeveer 14 procent vrouwen werkten en welk aantal in 1933 gestegen was tot ongeveer 3 miljoen, waaronder 33 procent vrouwen, valt gemakkelijk te begrijpen, dat er in de oorlogstijd sprake is geweest van een enorme krachtsinspanning. Want al die mensen hebben toch iets moeten doen en om dat iets te doen zijn fabrieken en gereedschappen nodig. Nu is die oorlog voor de insiders in Engeland niet maar zo uit de lucht komen vallen.

Reeds in 1938 was men al begonnen met het bouwen van „Shadow factories“. Die nieuwe fabrieken had men ver buiten de bewoonde plaatsen neergezet en alreeds min of meer goed ingericht. De eerste bombardementen hebben dan ook veel meer schade aangericht aan woonhuizen, kerken en ziekenhuizen, dan aan de fabrieken.

Het gevolg van de noodzaak om te produceren was, dat de conservatieve Engelsman in die tijd een zekere vlotheid heeft gekregen, wat betreft nieuwe werkwijzen en het volgen van nieuwe gedachtegangen. De reclameplaten, die onze „beschermers“ hier lieten verbelen woede moeten aanschouwen, de propaganda in de Engelse fabrieken heeft haar uitwerking niet gemist.

Wordt vervolgd.

Uit de oertijd van de stofzuiger

KLEEDJESKLOPPEN IS WALGELIJK

ANNO 1904

Onder deze titel verscheen in het jaar 1904 in „Eigen Haard“ een verhandeling over een: toestel, dat wij vandaag als iets heel gewoons beschouwen: de stofzuiger. De schrijver, Dr. J. E. Rombout, vertelt oer: iets over het stof en het kleedjeskloppen, dat hij overal hinderlijk vindt, doch „in de mindere buurten is deze manier van reinigen in een woord walgelijk“.

Gelukkig is er redding op komst, want „nu heeft men in de laatste tijd op het gebied van tapijten reinigen een uitvinding gedaan, die, wanneer ze goed wordt toegepast, een grote opgang maken zal. Als ik het wel heb, was het een Amerikaan, Booh, genaamd, die op het denkbeeld kwam, het stof uit de woningen weg te zuigen en er hebben zich in verschillende landen maatschappijen gevormd, die er op uit zijn deze nieuwe uitvinding zoveel mogelijk te exploiteren.

Hoewel de toestellen, die zij ervoor gebruiken in uiterlijk enigszins verschillen, in hoofdzaak stemmen ze allen met elkaar overeen en bestaan ze uit een soort luchtpomp, die door elektriciteit, stoom of benzine wordt gedreven en een condensator, waarin zich het weggezogen stof ophoopt. Onlangs heb ik er een in werking gezien en met grote verbazing de allereenvoudigste werking gade geslagen.

De gehele inrichting: luchtpomp, motor en condensator, staat op een wagen, die in de nabijheid der woning wordt gereden, die geringdij moet worden; daar zet men hem op een binnenplaats, of, indien deze er niet is, eenvoudig op de straat; de elastieken buizen worden aangeschroefd en daarmee bevestigd men zich in de vertrekken. De buizen staan in gemeenschap met de pomp en het uitleide, waarmee men de vertrekken binnentreedt, bestaat uit een koperen buis, die in een breede mond eindigt, op het te reinigen kleed wordt heen en weer bewogen, en daar, waar hij het kleed raakt, wordt het stof met kracht opgezogen en door de buizen naar de machine gevoerd. Hier geraakt het in een condensator, waar het wordt opgehoopt en waaruit men het naderhand gemakkelijk kan verwijderen om het te vernietigen.

Eenvoudiger kan het niet. Om de werking te controleren is er een soort van doos met glazen deksel aangebracht, waaraan de elastieken buizen bevestigd zijn, zodat de

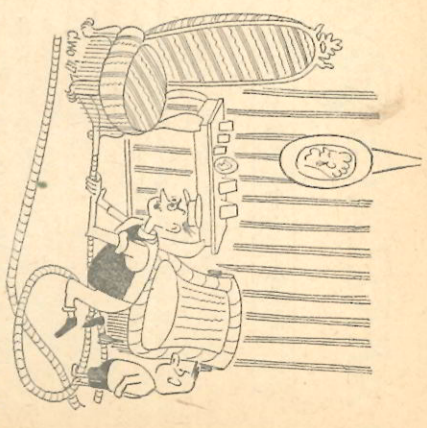
met stof bezwangerde lucht deze moet passeren voordat zij naar de machine gaat. Iedereen staat verbast over de grote hoeveelheid stof, die daar voorbij stuit, ook al worden er kleed behandeld, die schijnbaar geheel stofvrij zijn.

Als een tuinman, die de paden van zijn tuinarkt, beweegt de persoon met de reiniging belast zijn koperen slurf over het kleed en elk pleijs, dat hij aantrekt, is in een ogenblik van alle stof overgedragen. Geen hoekje of gaaije behoeft er overgeslagen te worden, want de mondstukken zijn van dien aard, dat ze overal kunnen worden ondergebracht. Piano's, kasten en andere moeilijk te hanteren meubels, behoeven zelfs niet van hun plaats verwijderd te worden.

Hier in Amsterdam zijn reeds een paar maatschappijen vertegenwoordigd, zeer waarschijnlijk ook in andere grote steden van ons land, en het zal niet lang meer duren, of zelfs in kleine plaatsen zullen de stofzuigers of vacuumreinigers gaan concurreren met de andere inrichtingen, die zich tot nog toe behielden met het stofvrij maken van kleedden.

Die „allereenvoudigste werking“ blijkt nog- als wat mede te brengen. Een hele wagen wordt voor de deur gereden, slangen door de ramen naar binnen gestoken en dan gaat het feest beginnen. Het werd toch een succes en er kwam veel stof naar de dag. Het Camden Theatre in Londen leverde op een dag liefst 230 kilo op!

Vele theater-directies in het buitenland zijn er reeds toe overgegaan vaste installaties in hun gebouwen aan te brengen, zodat ze steeds in staat zijn het stof door zuiging te verwijderen. Zulke installaties kunnen gemakkelijk worden aangebracht, in een sousterrain bij voorbeeld. Door middel van een buisgeleiding, waarvoor gewone gaspijpen kunnen dienen, worden de verschillende etages er mede verbonden. Die buizen eindigen op de corridors, daaraan kunnen nu de elastieken buizen met de mondstukken gekoppeld worden, waaruit men de vertrekken reinigt, die op de corridors uitkomen. De luchtpomp wordt in werking gesteld door haar te verbinden met de elektrische geleiding, of, zo deze niet aanwezig is, door middel van een benzine-motor.

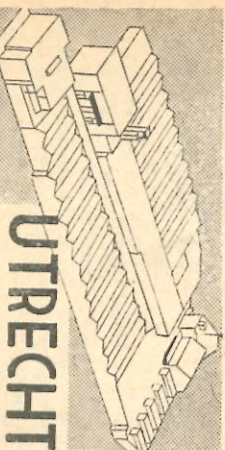
In grote hotels en ook in grote magazijnen zullen binnenkort deze installaties onmisbaar blijken en het zou mij niets bevreemden als binnen betrekkelijk korte tijd vele nieuw gebouwde huizen en villa's van zulke inrichtingen worden voorzien, even goed als men er water-, gas- en elektrische geleiding en ook riolering in aanbrengt. De Koning van Engeland heeft reeds een voorbeeld gegeven en voor Windsor Castle en Buckingham Palace transportabele reinigungs-apparaten aangeschaft.

Voor den gewonen burger is er echter ook goed nieuws — de handstofzuiger is op komst: „Er bestaan reeds van die handstofzuigers, maar ze zijn nog niet praktisch genoeg ingericht, om er gemakkelijk mede te werken. Het toestel van Culman bestaat uit een soort art blaasbalg, als een harmonica, die door de hand wordt bewogen en waaraan een doos met watten bevestigd is. De doos is voorzien van een buigbare buis, die in een stofrietje eindigt. De blaasbalg wordt uitgetrokken en de lucht treedt met het stof, dat door het stofrietje van de meubels is losgemaakt, door de buis naar binnen, waar het door de watten wordt vastgehouden. De watten worden naderhand verwijderd. Wij denken, dat er nog al veel handigheid vereist wordt om met dit werktuigje om te gaan. Veel practischer zou het zijn als men er de vorm aan gaf van de tuimproesters, die ik wel eens in werking heb gezien op villa's waar geen waterleiding was. Op een tweewielig wagentje staat een waterbak met een perspompje, dat met een hebbom kan worden in werking gesteld. Door de slang, die er aan bevestigd is, wordt het water ver weggespoeld. Als nu het perspompje door een luchtpomp wordt vervangen en er een inrichting aan gemaakt wordt, die de opgezogen lucht van stof bevrjft, is het gehele toestel gereed en erg kostbaar kan het niet zijn. Wie weet, wat de toekomst ons nog brengen zal.“

Wat de toekomst gebracht heeft weten wij allen. De SZ 14 stofzuiger, zonder blaasbalg, watten en handaandrijving. Wij kunnen nu wel lachen om die apparaten van 70 jaar geleden — wie weet hoe men in 1980 over onze huishoudelijke apparaten oordeelt!

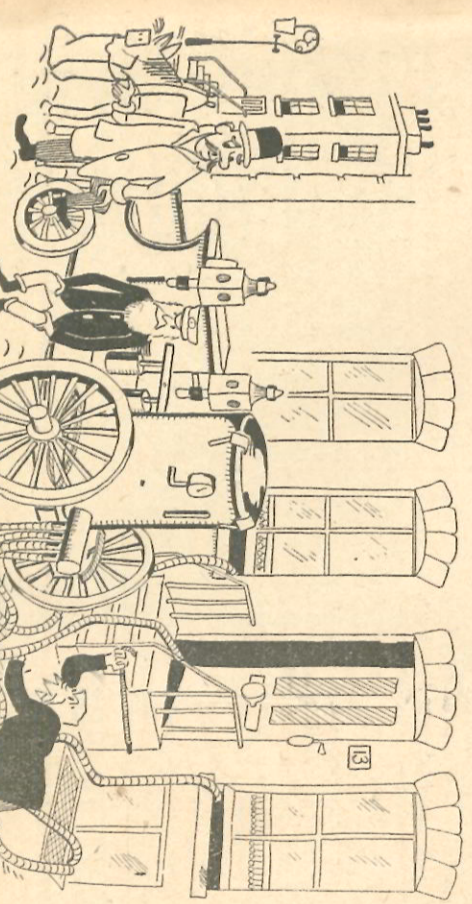
BEGINNEN OP TIJD. Ondanks alle waarschuwingen komt een gedeelte van het personeel 4e etage steevast elke dag te laat. Velen trachten dan door de achterdeuren binnen te glippen. Daarom worden deze branddeuren (die toegang geven tot de Mzaal- en houtploo) 5 minuten voor aanvang werkdag gesloten, zowel 'smorgens als tussen de middag, en pas 5 minuten na aanvang werkdag weer geopend. Laakomers kunnen zo genoleerd worden. Bovendien wordt er op gewezen, dat afdelingen tijdens de pauze gesloten en verlaten dienen te zijn.

UTRECHT

Burgerlijke Stand.

Geboren: Geertruida, dochter van G. C. Margaretha Aid Conrde, op 9 Febr. 1947.

FAKKELACTIE van de Haagse Kern

De strijd tegen de cijfers

Reeds enkele malen werd erop gewezen, dat het percentage „zinken“ in ons bedrijf hoog, veel te hoog was. Belangrijke sociale maatregelen, zoals de verzekering van de eerste ziekteleden, moesten hierdoor noodgedwongen langer dan gewenst, naar de achtergrond worden geschoven. Nu kan natuurlijk worden verwacht (dat op natuurlijke wijze het percentage zieken tot het normale is teruglopen. Maar wie weet hoe lang dat nog duurt!

Aan de andere kant moet het mogelijk zijn door het voeren van een actie de gewenste resultaten op snellere wijze te bereiken. Door de Kern werd in overleg met de Directie besloten deze laatste mogelijkheid onder ogen te zien.

En het resultaat ervan is deze Fakkelactie! De eerste inzet van deze Fakkelactie is het drietal filmvoorstellingen dat thans wordt gegeven.

In het voorprogramma draait „Nederland“, een documentaire film over ons land, zoals het was. Een film, die een spoorslag voor ons moet zijn om alles op alles te zetten om ons nieuwe Nederland zijn oude welvaart terug te geven.

Na de pauze draait: **Spot niet met spoken!** Een titel, die als motto voor onze actie zou kunnen worden gebruikt; want wij mogen niet spotten met de spoken van het ongelooft verzuim en het ongebreidelde taalkommen. Wij binden de strijd hierheen aan!

OCTROOIEN maatstaf voor vooruitgang der techniek

Door middel van octrooien worden in vrijwel alle landen beschermende rechten verleend voor bijzondere constructies van machines en apparaten. Het bijzondere is dan daarin gelegen, dat de betreffende producten beter beantwoorden aan het doel waarvoor ze zijn bestemd of op eenvoudiger wijze het bereiken van een bepaald doel mogelijk maken.

Wanneer wij b.v. een nieuwe stofzuiger constructeren, waarmee het mogelijk is om in korter tijd dan voorheen een kamer schoon te maken, dan kan voor een dergelijke nieuwe stofzuiger een octrooi worden verleend.

Het hebben van een octrooi betekent dan, dat gedurende een aantal jaren wij alleen die nieuwe constructie mogen toepassen en in de handel brengen.

Het zal de meeste mensen betrekkelijk weinig interesseren op welke wijze een octrooi tot stand komt, noch hoe de beschermende rechten worden uitgeoefend. Daarin zullen we ons dan ook niet verdiepen.

In verband met de octrooien zou ik echter wel Uw aandacht even willen vragen voor het volgende. Zoals reeds werd gezegd kan een octrooi worden verkregen voor een nieuwe constructie of voor een machine of apparaat van grotere doelmatigheid dan de reeds bestaande. In beide gevallen hebben we dus te doen met iets nieuws, met iets, dat voorheen niet bestond. Zo gezien en dat is het, waarop ik hier speciaal de nadruk wilde leggen, betekent het hebben van een octrooi, dat de betreffende fabrik of fabriek (op grond waarvan dan beschermende rechten worden verleend), dat hij de voor-

Ongetwijfeld zal men zich hebben gevraagd waarom deze actie Fakkelactie heet. Dat heeft twee redenen.

En wel ten eerste: een naam als „actie“ of „bestrijding“ van het ongeoorloofd verzuim zou veel te onhandig zijn, en ten tweede willen we het zo zien, dat ieder zich niet alleen bewust is zelf mede te moeten werken, maar dat hij ook het „vuur“ aan anderen doorgeeft.

Wat gaat er nu verder de eerstvolgende weken gebeuren?

1. In het VDH-tje zal gedurende vier weken Uw belangstelling voor het aan de orde gestelde onderwerp gevraagd worden.
2. Een aantal reclameposten zal dagelijks Uw aandacht vestigen op de te voeren actie.
3. Eind Februari zal een speciale kaderbijeenkomst worden belegd, waarop door den heer J. v. d. Heem en iemand van buiten het bedrijf het woord zal worden gevoerd.
4. Tot besluit van de actie zal een speciale „ronde tafel conferentie“ van de Directie en de Kern plaats vinden onder leiding van een daartoe aangezochten voorzitter, den heer Jongbloed.
5. Aan ieder lid van het personeel zal binnen korten tijd een enquête-formulier worden uitgereikt, dat kan worden ingevuld. Onder de inzenders van deze formulieren zullen drie luxe strijkijzers worden verloofd.
6. Een prijsvraag zal worden georganiseerd, waarvoor door de Directie een dannees-of herenrijfel is uitgebloed.

U ziet, verschillende mogelijkheden zijn aangegrepen om het gestelde doel te bereiken. Aan U de taak om mede te werken! Daarmee vanaf heden:

De strijd tegen de cijfers!

uitgang op technisch gebied bevoordert heeft. In dit licht gezien is het hebben of verwerven van octrooien een bewijs, dat het bedrijf een werkelijk levend bedrijf is, d.w.z. niet zozeer in de hoeveelheid van de productie als wel in de kwaliteit en de doelmatigheid van de producten.

Om op grond van het bovenstaande een beeld te geven van de betekenis van VDH moge hier worden vermeld, dat onze firma op het ogenblik beschikt over 37 Nederlandse octrooien en 91 buitenlandse octrooien, terwijl nog verscheidene octrooianvragen in behandeling zijn.

Hieruit blijkt, dat VDH gedurende zijn bestaan een niet onbelangrijke bijdrage heeft geleverd aan de vooruitgang der techniek niet alleen, maar dat die bijdrage in binnen- en buitenland erkend en gewaardeerd is door het verlenen van beschermende rechten.

Dat dit een aansporing moge zijn om Uw beste krachten aan ons bedrijf te geven.

BIBLIOTHEEK over studeren

Zonder methode is geen nuttige arbeid mogelijk. Door methode kan steeds meer worden bereikt. (Emilie Zola)

Wanneer men eenmaal een vak gekozen heeft, heijzj draaier, meubelmaker, electri-

Aluminium een modern metaal

Vrijdag 7 Februari heeft Ir. v. d. Loo van de Billiton Maatschappij voor een groep onzer technici een voordracht gehouden over het moderne metaal: aluminium.

Aluminium is een metaal zonder historisch verleden, het is pas sinds kort — wat zijn enige tientallen jaren in het bestek der eeuwen — mogelijk om aluminium uit zijn verbindingen vrij te maken en het op grote schaal te vervaardigen.

Voor 1000 kg. aluminium zijn zo nodig: 4000 kg. bauviet (aluminiumerts), 600 kg. kool-electroden en 23.000 kWh elektriciteit.

Zulke enorme hoeveelheden elektrische energie kunnen alleen door waterkrachtcentrales tegen redelijke prijs geleverd worden. Vandaar dat de aluminiumindustrie zijn oorsprong vindt in het traditionele land van de waterkracht: Zwitserland.

Ir. v. d. Loo heeft ons verteld over de bereidingswijze en gebruiksmogelijkheid van aluminium en zijn legeringen met magnesium, koper, silicium, zink en mangaan, die onder namen als peraluman, dural en silumin in de handel komen in de vorm van platen, rollen, staven en profielen. Aluminium kan op veel manieren voorroeffelijk bewerkt worden en heeft op andere materialen steeds zijn lichte gewicht — 1/3 van ijzer — en roestvrijheid voor.

Het kleuren door middel van anodisering biedt veel interessante mogelijkheden. Hoeveel wij door onze handboormachines en stofzuigers de mogelijkheden van aluminium reeds kennen bewees Ir. v. d. Loo wel, dat er op dit gebied nog heel wat meer te koop is.

De Zwitserse films vormden als het ware een handleiding voor het lassen, solderen en forceren. De gehele fabricage en toepassingsmogelijkheden worden feitelijk op welk een veelzijdige toepassing dit jonge metaal reeds kan hogen en welk een voornamelijk plaats het in de rij der metalen heeft ingenomen.

De langdurige discussie bewees de belangstelling der toehoorders en gaf Ir. v. d. Loo gelegenheid zijn uitgebreide kennis van de materie te doen blijken.

cien, kantoorman, typiste, ingenieur, of bedrijfsleider, dan is het zaak ervoor te zorgen, dat men niet alleen „bij“ blijft, doch ook poogt alle bijzonderheden en eigenaardigheden onder de knie te krijgen.

Hiervoor bestaat slechts één middel: studeren. Er zijn mensen, die veel en lang studeren en nooit tijd over houden voor ontspanning en moer tijd hebben voor andere bezigheden. Hoe komt dat?

In de eerste plaats natuurlijk, omdat ieders begaafdheid uiteraard niet gelijk is, doch voor een groot gedeelte ligt de oorzaak toch hierin, dat de meesten niet weten, hoe ze studeren moeten.

Het boekje van Scharroo en de Zilwa „Studeren“, geeft enige richtlijnen, hoe U efficiënt moet werken, want dit moet geleerd worden. Begin een plan te maken. Een jaarplan, vervolgens per maand en uiteindelijk per week. De taak per week moet verdeeld worden over de beschikbare avonden.

- Doe onmiddellijk, wat gedaan moet worden en stiet het niet uit tot morgen;
- Voor elke arbeid de benodigde tijd nemen en deze goed gebruiken;
- Aandacht geheel op het werk concentreren;
- Geen twee dingen tegelijk willen doen;
- Nooit opgeven, maar doorzetten;
- — maar leer U dit verder zelf in het aardige en nuttige boekje van Scharroo en de Zilwa

Nummer 64

het V.D.H-tje

22 Febr. 1947

WEKELIJKS NIEUWSBLAD VOOR HET PERSONEEL
Radiofabriek: Maanweg - Den Haag
Stofzuigerfabriek: Abstederdijk - Utrecht

VAN DER HEEM N.V. DEN HAAG - HOLLAND
Rijwielafabriek: Laakweg - Den Haag
Verkoopkantoor: Maanweg - Den Haag

De RADIOSTUNT in DEN HAAG

Het feit dat de heer J. van der Heem met een aantal leden van de staf de laatste weken persoonlijk bezig is de productie van de radiobanden te verhogen, wijst er wel zeer duidelijk op van hoe groot belang ook voor ons bedrijf het opvoeren van de arbeidsproductiviteit is.

Want zo moet deze „radiostunt“ — zoals de heer Baarda haar op de Fakkelactie-filmavonden doopte — worden gezien: als een actie om de productiviteit van ons hele bedrijf op te voeren.

Onze fabriek Maanweg is immers vóór alles: radiofabriek.

Deze actie zal dan ook alleen gelukken, wanneer ieder — waar hij ook gepaast is — er aan meewerkt. En omgekeerd, het is ook wel zeker, dat — wanneer zij is gelukt — ieder daarvan de werking op zijn plaats heeft gevoeld.

Natuurlijk: hoe dichter men bij de productie staat des te meer, of eigenlijk beter: des te eerder bemerkt men de werking van deze actie.

Maar dat zij reeds veelzijdig is bewezen de terreinen, waaraan in de afgelopen weken werd gewerkt:

Materiaalvoorziening — de tijdige aflevering van halffabrikaten en onderdelen door andere banden en afdelingen en door onderleveranciers, het afgeven van de juiste hoeveelheden en de juiste onderdelen door de magazijnen, het tegengaan van verspilling enz., enz.

Personelsinstructie — het beter leren solderen en nauwkeuriger leren werken, zodat bij de controles het fouten-aantal geringer is en er dus ook een kleiner aantal bewerkingen opnieuw moet worden gedaan; nauwkeuriger en doelmatiger controle tussen de bewerkingen in, zodat eventuele fouten onmiddellijk worden ontdekt en voor verbetering minder werk behoeven, enz.

Arbeidsomstandigheden — het opruimen en schoonhouden van de afdelingen en vooral ook van de werktuigen, het wegnemen van overbodig materiaal en geken-

reedschap, het aanbrengen van verbeteringen aan bestaand gereedschap, het ontwerpen van nieuw en beter gereedschap, enz.

Nu moet U niet denken, dat deze enorme opsomming aangeeft hoe slecht wij het tot nu toe hebben gedaan. Een korte terugblik op onze geschiedenis in de laatste jaren toont dit wel anders:

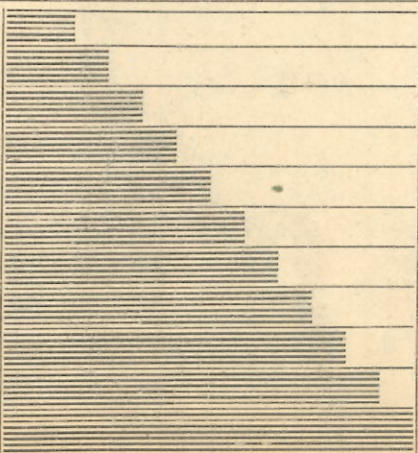
tussen 10 Mei 1940 en dulle Dinsdag had niemand er belang bij, dat er efficiënt werd gewerkt — we hebben alles laten verslonden. Tussen dulle Dinsdag en de bevrijding hebben we niets anders gedaan dan machines, gereedschappen, materialen, archieven enz., enz. verstoppelen, rijksbureau huysvesten en „centrale keuken“ spelen.

Op 15 Mei 1945 — nog geen twee jaar geleden! — was onze fabriek Maanweg van binnen één ruïne: niets stond meer op zijn plaats — alles was zowat Zeven maanden later — op 31 December 1945 was elke afdeling weer op gang — ondanks een bezetting die voor een zeer groot deel uit nieuwelingen bestond!

En nog eens 8 à 9 maanden later, in September 1946, produceerden wij — zij het met heel wat meer mensen — aan de Maanweg weer evenveel als vóór de oorlog! Maar daarmee zijn wij er nog niet. Er moet meer geproduceerd worden en vooral... er moet goedkoper gefabriceerd worden. Zelfs f 262,50 — de prijs van de KY 465 voor den particulier — is voor de „Kleine man“ te hoog.

Vandaar dat deze „radiostunt“ is ingezet. Wij zetten nu allen gezamenlijk de laatste puntjes op de i.

In volgende VDH-tjes hoopt de afdeling Statistiek regelmatig gegevens te publiceren waaruit onze vorderingen bij deze actie blijken!

ZO moet onze productie gaan stijgen

Waar wij voor werken

In de Nieuwe Haagse Courant lezen wij dat er op 1 Februari 1947 ruim 725.000 radioloe-stellen waren aangegeven. Aannemend dat er 25.000 luistenaars „alandsaten“ luisteren zouden er nu in Nederland dus plm. 750.000 toestellen in gebruik zijn.

Bekend is dat hiervan na de bevrijding door de gezamenlijke Nederlandse handel plm. 150.000 zijn afgeleverd heigegen betekend dat 600.000 goede Nederlanders kans hebben gezien hun toestel voor de moffen te verstoppen! Dit wat het bezit betreft.

Nu het tekort: Naar men aanneemt waren voor de oorlog in Nederland ongeveer juist 1 miljoen radiotoestellen in gebruik. Daarvan zijn 600.000 overgebleven en dus ongeveer 400.000 door de Duitsers gekaapt.

Bovendien is er gedurende de 3 oorlogsjaren geen toestel door de handel afgeleverd hetgeen het tekort met een 250.000 toestellen verhoogt. De verkoop van na de bevrijding komt wel ongeveer overeen met de vraag die er onder normale omstandigheden zou zijn geweest.

Het totale tekort is thans dus nog steeds 650.000 toestellen.

Als U daarbij rekent dat 's lands belang eist dat nu meer dan ooit wordt geëxporteerd is een nadere opwekking tot verhoogde arbeidsproductiviteit wel onnodig!

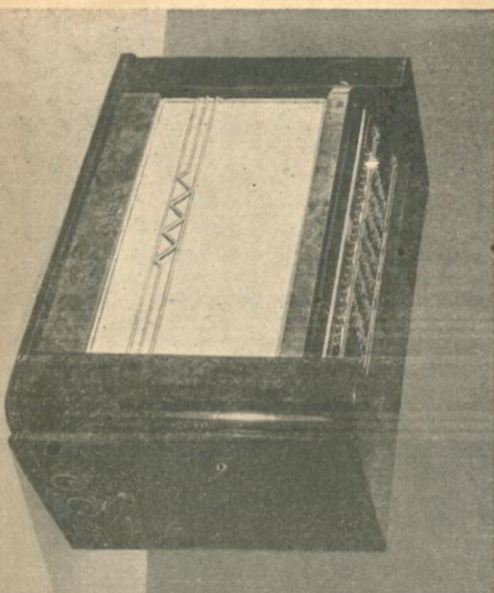
FABRIEK DEN HAAG KERNSPREKKUUR

Zoals steeds: Donderdag a.s. tijdens de pauze in wachtkamer 2.

Aanwezig zijn: tijdens de eerste pauze: Meij. v. Rietschooten en Hr. Jansen, tijdens de tweede pauze: Hr. Kuiper en Hr. de Koning.

BURGERLIJKE STAND

Geboren: Elizabeth Margaretha, dochter van J van der Have, afdeling Montage op 1-2-1947.

Waar wij aan werken... de KY 466